

Цюпак, І.М. «Передовий педагогічний досвід» - інновація минулого [Текст] / І.М. Цюпак // Сучасна початкова освіта: традиції, інновації та перспективи: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м.Херсон, 19–20 березня 2015 р.) / Херсонський держ. ун-т. – Херсон: ХНТУ, 2015. – С. 105–106.

Цюпак Ірина Миколаївна
Херсонський державний університет,
Херсон, Україна

«Передовий педагогічний досвід» - інновація минулого

Модернізація та нетрадиційне вирішення дошкільних освітніх проблем вимагає від педагогічної науки й практики вивчення й впровадження нових методів виховання та навчання дітей дошкільного віку.

Стихійність та непрофесіоналізм інноваторів, відсутність системного підходу до педагогічних інновацій, які зорієнтовані на підвищення якості освіти, можуть стати чинниками нових проблем та суперечностей, негативних небезпечних тенденцій[2, с. 14-15]. Отже, зазначені явища необхідно зменшити під час навчання студентів – майбутніх вихователів – у ВНЗ.

Для вихователів, які працюють в інноваційному режимі, важливе значення має вивчення передового і новаторського педагогічного досвідів як джерел інноваційної діяльності, через які й відбувається найбільш ефективно і швидко просування досягнень науки в масову практику.

У «Нових стратегіях розвитку» [5, с.24] подано таке трактування вище зазначених педагогічних досвідів: передовий педагогічний досвід – це позитивні результати діяльності педагога, що забезпечуються поєднанням оригінальних та традиційних форм, методів, прийомів і засобів; новаторський педагогічний досвід – це породжена радикально новою педагогічною ідеєю навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність.

У дослідженні Ю. Будас подано перелік термінів, що передували слову «інновація», а саме: «запровадження досягнень науки у практику», «використання педагогічних відкриттів», «оновлення педагогічної діяльності»,

«перебудова традиційних систем освіти», «передовий педагогічний досвід», «новаторський педагогічний досвід» та ін. [2, с. 21].

З огляду на сутність цих понять ми вбачаємо доречність використання типології педагогічних нововведень «Залежно від часу появи» запропонованою І. Дичківською для класифікації інновацій у педагогічній практиці [4, с. 16]. Актуальність цього підходу вбачаємо у тому, що «передовий педагогічний досвід» за обраною типологією ми співвідносимо з «історичними нововведеннями», що за словами автора є відродженням історико-педагогічної спадщини в нових умовах, а «новаторський педагогічний досвід» – з «сучасними нововведеннями», що є інновацією сьогодення. Проте з плином часу остання буде замінюватися актуальними та інноваційними розробками та перейдуть до «історичних».

Особливо важливою видається нам думка М. Бургіна про те, що старе – не те саме, що й не нове. «Якийсь предмет чи методика через певний час після запровадження перестають бути новими, але не стають й старими, а тим паче застарілими. Новизна – достатньо складна властивість, для вивчення якої корисною виявляється теорія абстрактних властивостей» [3, с. 38].

Науковець пропонує декілька рівнів новизни: найвищим з яких треба вважати абсолютно нове, якщо ніде і ніколи такого ще не було; можлива локально-абсолютна новизна, якщо у даній сфері такої раніше не зустрічалося (зате в іншій сфері таке могло вже бути); за умовної новизни об'єкт вже був колись відомим (можливо, навіть, використовувався), але зараз про нього забули; відома нормативна новизна (чи оригінальність): об'єкт вважається новим (або оригінальним), якщо відрізняється від інших, якими користуються зазвичай зараз; це суб'єктивна новизна, коли об'єкт є новим для даної особи [3, с. 38].

Проте, на думку М. Бургіна предмет чи явище може бути абсолютно новим для однієї людини, нормативно новим для даної спільноти (наприклад, в одній країні) і неновим для іншої спільноти (в іншій країні).

Сучасна людина живе в світі, що постійно змінюється. Нововведення, інновації, зміни виступають необхідною умовою існування і розвитку матерії, її оновлення. Проте досліджуючи інновації, неможливо не розглядати їх у співвідношенні з традиціями, оскільки історія освітньо-виховного процесу є чергування традицій та інновацій, а поява абсолютно нового, не пов'язаного з існуючим, виявляється мало ймовірним.

З. Абасов [1, с. 6] наголошує, що специфіка освіти як соціального інституту трансляції соціокультурної спадщини є в тому, що вона одночасно звернена до минулого й майбутнього. Це підкреслює взаємозв'язок традицій та інновацій. Одночасне співіснування традицій та інновацій – факт неминучий та необхідний. Як результат синтезу традиції та інновації формується нова освітня практика.

Отже, осмислюючи думки науковців, можна стверджувати, що в суспільстві педагогічна діяльність (передова, інноваційна) функціонує як передача досвіду попередніх поколінь нащадкам та виступає як основа їхнього розвитку та самовдосконалення.

Література:

1. Абасов З. Инновации в образовании и синергетика / З. Абасов // *Alma mater* (Вестник высшей школы). – 2007. – № 4. – С. 3-8.
2. Будас Ю. О. Підготовка майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності засобами ділової гри дис. на здобуття наук. ступеня канд. педагог. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»/ Будас Юлія Олексіївна. – Вінниця, 2010. – 237 с.
3. Бургин М.С. Инновации и новизна в педагогике / М.С. Бургин // *Советская педагогика*. – 1989. – № 12. – С. 36-40.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Практикум: навчальний посібник / І.М.Дичківська. – К.: Видавничий дім «Слово», 2013. – 448 с.
5. Навчання: Нові стратегії розвитку / [Упоряд. Г. Сиротенко]. – К.: Шк.світ, 2007. – 128 с.

Відомості про автора

Цюпак Ірина Миколаївна - кандидат педагогічних наук, викладач кафедри дошкільної освіти, Херсонський державний університет.

Україна, Херсон, вул. Володимирова, б. 8, кв. 51, 73027

Тел. 0 95 367 00 04